

Sygnatura akt XVIII C 1825/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, dnia 25 lipca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XVIII Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR del. do SO Piotr Błaszak

Protokolant: prot. sąd. Emilia Staszkievicz

po rozpoznaniu w dniu 25 lipca 2016 r. w Poznaniu

sprawy z powództwa J. Z.

przeciwko (...) S.A. w W.

- o zapłatę

1. oddała powództwo,
2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 3600 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSR del. do SO Piotr Błaszak

sygnatura akt XVIII C 1825 /15

UZASADNIENIE

Powód J. Z. reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika adwokata B. K., w dniu 3 listopada 2015 roku wniósł pozew przeciwko (...) SA z siedzibą w W., o zapłatę kwoty 99.224,01 złotych wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od kwoty 38344,54zł od dnia 21 sierpnia 2013r. i od kwoty 60879,47zł od dnia 21 września 2013r.

Nadto powód wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego kosztów postępowania sądowego, w tym opłaty sądowej, kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 7200zł zł wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł.

W treści uzasadnienia pozwu powód podał, iż J. K. (1) była związana z powodem umową o obsługę księgową i w ramach tej umowy zobowiązana została do dokonania w urzędzie skarbowym zgłoszenia powoda - komandytariusza (...) sp. z o.o. spółki komandytowej z siedzibą w K. - o wyborze sposobu opodatkowania podatkiem liniowym w wysokości 19%, czego nie uczyniła.

W ocenie powoda, uchybienie księgowej, pozostało niezauważone w kolejnych latach, bowiem pomimo, iż powodowi wydawało się, że płacone podatki są zbyt wysokie, to jednak księgowa wyjaśniała mu, iż rozliczenia zostały dokonane prawidłowo. Błąd natomiast zauważono dopiero po roku 2014r., wówczas J. K. (1) przyznała się do błędu, podnosząc iż był on popełniony nieświadomie.

Na skutek tego zaniedbania powód wyjaśnił, iż poniósł stratę, która wyraża się jako różnica pomiędzy wysokością podatku dochodowego jaki zapłacił a wysokością podatku dochodowego liniowego jaki mógłby zostać mu naliczony gdyby w odpowiednim czasie dokonano stosownego zgłoszenia zgodnie z art. 9 a, ust.2 w zw. z 30c i 9 a, ust 4 i 5, p. 2 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (tj. Dz.U. z 2012r., 361 z zm) . W tych okolicznościach na skutek zaniechania księgowej, w ocenie powoda, doszło do naruszenia umowy pisemnej z dnia 12 lutego 2013r o obsługę księgową oraz umowy ustnej zawartej pomiędzy powodem a J. K. (1).

Z uwagi na trudną sytuację majątkową powód podał, iż niniejszym pozwem dochodzi jedynie części odszkodowania obliczonego jako różnica podatku za miesiące lipiec i sierpień 2013r.

Odpowiedzialność pozwanego powód upatrywał natomiast w związku z objęciem działalności gospodarczej J. K. (2) obowiązkowym oraz dodatkowym ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej zawodowej.

W odpowiedzi na pozew z dnia 22 grudnia 2015 roku pozwana spółka wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od strony powodowej na rzecz pozwanej kosztów procesu według norm przepisanych.

Pozwany przyznał, iż J. K. (1) związana była z pozwanym obowiązkowym ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej w okresie od 6.11.2012 do 5.11.2013r. oraz w tym samym okresie dodatkowym ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej, do których to umów miały zastosowanie przepisy Rozporządzenia Ministra Finansów- odnośnie umowy obowiązkowej odpowiedzialności cywilnej oraz ogólne warunki ubezpieczenia pozwanego dotyczące odpowiedzialności zawodowej - w zakresie umowy dobrowolnej.

Pozwany zakwestionował jednak zasadność i wysokość dochodzonego odszkodowania, podnosząc iż zgodnie z umową o prowadzenie ksiąg rachunkowych ubezpieczona nie była zobowiązana do dokonywania wyboru form opodatkowania powoda, zgłaszania go do ewidencji działalności gospodarczej i nie była objęta ochroną ubezpieczeniową pozwanego.

W toku procesu strony podtrzymywały swoje stanowiska.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny

W dniu 8 lutego 2013 roku wspólnicy spółki cywilnej o nazwie „W. E. W. W., K. T.” zawarli z J. K. (1) prowadzącą biuro rachunkowe umowę o obsługę księgową.

W ramach tej umowy J. K. (1) zobowiązała się do prowadzenia księgi handlowej spółki, do ewidencjonowania przychodów i ponoszonych kosztów w zakresie działalności gospodarczej. Pod pojęciem „prowadzenia ksiąg handlowych” strony ustaliły, iż rozumie się czynności polegające na ewidencjonowaniu w imieniu zlecającego wpisów do księgi w programie Symfonia dotyczących udokumentowanych przez zlecającego operacji gospodarczych zaistniałych w toku prowadzonej działalności”.

Z tytułu zawartej umowy zlecenia uzgodniono wynagrodzenie na kwotę 4500zł netto plus podatek vat 23%

Umowę z J. K. (1) w imieniu wspólników spółki cywilnej podpisał W. W..

Umowa o obsługę księgową k. 18 akt

W dniu 8 lutego 2013 roku wspólnicy spółki cywilnej (...), K. T.” w osobach: W. W., R. B., J. Z. oraz (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w organizacji postanowili zgodnie z art. 581 i następnym kodeksu spółek handlowych przekształcić spółkę (...), (...) s.c.” w spółkę komandytową pod firmą (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowa.

Akt notarialny z dnia 8.02.2013r. rep. A nr 1017/2013 , k.13-17 akt.

W dniu 12 lutego 2013 roku pomiędzy (...) sp. z o.o. spółką komandytową a J. K. (1) doszło do podpisania aneksu do umowy z dnia 8 lutego 2013r. o obsługę księgową.

W aneksie strony wskazały, iż w związku z procesem przekształcenia klienta w spółkę komandytową zmieniają dotychczasową umowę z dnia 8 lutego 2013r. jedynie w ten sposób, iż wszelkie dotychczasowe obowiązki J. K. (1) będzie świadczyć na rzecz podmiotu utworzonego w wyniku przekształcenia oraz na rzecz jego komplementariuszy i komandytariuszy według „zasady minimalizowania obciążeń podatkowych”.

Strony uzgodniły również, iż pozostałe postanowienia umowy pozostają bez zmian.

Umowę z J. K. (1) w imieniu spółki komandytowej podpisał J. Z..

Aneks do umowy o obsługę księgową k. 29 akt

W roku podatkowym 2013 J. Z. był (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (...) oraz komandytariuszem spółki komandytowej (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowa.

J. Z. w czasie gdy był współnikiem spółki komandytowej jako osoba fizyczna nie prowadził własnej działalności gospodarczej.

Be zsporne , pozew, oświadczenie pełnomocnika powoda na rozprawie w dniu 25 lipca 2016 (e-protokół)

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowa została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 7 maja 2013 roku po numerem KRS (...).

Internetowy rejestr spółek w serwisie KRS online (<http://www.krs-online.com.pl>)

W okresie od 6 listopada 2012 roku do 5 listopada 2013 roku J. K. (1) była związana z pozwanym umową obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przedsiębiorców wykonujących działalność z zakresu usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych (polisa (...) Nr (...)), przedmiotem ubezpieczenia objęte było wykonywanie czynności doradztwa podatkowego i czynności z zakresu usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych na rzecz osób prowadzących działalność gospodarczą.

Ponadto w okresie od 6 listopada 2012 roku do 5 listopada 2013 roku J. K. (1) była związana z pozwanym dodatkową umową odpowiedzialności cywilnej zawodowej (polisa (...) Nr (...)), przedmiotem ubezpieczenia objęte było wykonywanie czynności usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych na rzecz podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w zakresie nie objętym ubezpieczeniem obowiązkowym, zgodnie z ogólnymi warunkami ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zawodowej (klauzula nr 40) ustalonymi uchwałą nr UZ/351/2007 z dnia 28 czerwca 2007r. Zarządu (...) Spółki Akcyjnej, ze zmianami ustalonymi uchwałą nr UZ/421/2010 z dnia 26 listopada 2010r. oraz uchwałą nr UZ/63/2012 z dnia 27 lutego 2012.

Polisy ubezpieczeniowe k.144 i 145akt

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie wskazanych powyżej dokumentów oraz nie kwestionowanych oświadczeń stron i w zakresie ustalonym był niesporny pomiędzy stronami.

Sąd dał wiarę powołanym wyżej dokumentom oraz ich odpisom i kserokopiom, albowiem nie były przez strony kwestionowane, jak również nie budziły wątpliwości co do ich prawdziwości i autentyczności. Podkreślić przy tym należy, że zgodnie z art. 244 § 1 k.p.c. dokumenty urzędowe, sporządzone w przepisanej formie przez powołane do tego organy władzy publicznej i inne organy państwowe w zakresie ich działania, stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Z kolei w świetle art. 245 k.p.c. dokument prywatny stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie.

Nie posłużyły natomiast dla poczynienia w sprawie ustaleń faktycznych przedstawione przez powoda rozliczenia podatkowe (k31-83akt) albowiem strona pozwana w odpowiedzi na pozew kwestionowała wysokość zapłaconych przez powoda w roku 2013 podatków (k.137akt), a złożone przez pełnomocnika powoda kserokopie zeznań podatkowych dotyczących wysokości osiągniętego dochodu w roku podatkowym 2013 (PIT -36) nie zostały przez niego poświadczone za zgodność z oryginałem w myśl art. 129§ 2 k.p.c. W tych okolicznościach Sąd uznał, iż do momentu zamknięcia rozprawy powód nie wykazał w jakiej wysokości uiścił podatek dochodowy z tytułu dochodu uzyskanego w roku 2013 roku, ponadto powód nie wykazał czy spółka komandytowa, której był komandytariuszem osiągnęła w miesiącach lipiec i sierpień 2013 roku jakikolwiek dochód, a jeżeli tak to w jakiej to było wysokości.

Sąd oddalił wnioski o przesłuchanie świadków albowiem uznał, iż okoliczności które miały być przedmiotem ich zeznań nie miały istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 227kpc).

Sąd oddalił wniosek powoda o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z dziedziny rachunkowości na okoliczność różnicy pomiędzy podatkiem naliczonym a podatkiem liniowym, bowiem w ocenie Sądu, zgromadzony w aktach sprawy materiał dowodowy nie pozwalał biegłemu na przeprowadzenie takiej opinii, poza tym jej przeprowadzenie nie miało istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd zważył co następuje

Przedmiotem żądania powoda jest ustalenie odpowiedzialności ubezpieczeniowej pozwanego za szkodę wyrządzoną powodowi z tytułu nienależytego wykonania umowy o obsługę księgową zawartą pomiędzy powodem a J. K. (1) prowadzącą działalność gospodarczą – biuro rachunkowe. Jak wynika z uzasadnienia pozwu odszkodowanie dotyczy szkody jaką wyrządziła J. K. (1) w miesiącach lipiec i sierpień 2013r. w związku z niezłożeniem w imieniu powoda-komandytariusza (...) sp. z o.o. spółki komandytowej z siedzibą w K. oświadczenia o wyborze sposobu opodatkowania podatkiem liniowym w wysokości 19%, co po stronie powoda skutkowało obowiązkiem zapłaty wyższego podatku dochodowego w miesiącu lipcu - w kwocie 38.344,55 i w miesiącu sierpniu 2013 - w kwocie 60879,47zł

W tych okolicznościach Sąd jako podstawę prawną odpowiedzialności pozwanego przyjął obowiązujące przepisy w okresie wskazywanym przez powoda jako moment wyrządzenia szkody, tj. w lipcu i sierpniu 2013 roku

Bezspornie działalność gospodarcza J. K. (1) w tym czasie objęta była ochroną ubezpieczeniową świadczoną przez pozwanego w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przedsiębiorców wykonujących działalność z zakresu usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych (k.144akt) z sumą gwarancyjną do kwoty 15000zł euro oraz dodatkowym ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej zawodowej w zakresie nieobjętym obowiązkowym ubezpieczeniem zgodnie z klauzulą nr 40 stanowiącą załącznik do ogólnych warunków ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zawodowej z sumą gwarancyjną 100.000zł

Zgodnie z treścią art. 822 § 1 i 2 kc przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony.

Jeżeli strony nie umówiły się inaczej, umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej obejmuje szkody, o jakich mowa w § 1, będące następstwem przewidzianego w umowie zdarzenia, które miało miejsce w okresie ubezpieczenia.

Podkreślenia wymaga iż zakres odpowiedzialności ubezpieczyciela niekiedy nie pokrywa się w pełni z zakresem odpowiedzialności samego ubezpieczającego, którego działalność może być szersza aniżeli zakres sprawowanej ochrony ubezpieczeniowej nad tą działalnością. W tych okolicznościach przede wszystkim o zakresie odpowiedzialności decyduje umowa ubezpieczenia oraz treść ogólnych warunków ubezpieczenia, a także uregulowania ujęte w innych stosownych przepisach prawa. (W. Warkało, Zasada odszkodowania w ubezpieczeniach, SC, t. XIII–XIV, Kraków 1969, s. 421).

W niniejszej sprawie zakres obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej J. K. (1) został uregulowany w oparciu o delegację ustawową zawartą w art. 76h ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694, z późn. zm.²⁾) oraz w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008r. w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przedsiębiorców wykonujących działalność z zakresu usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych (Dz.U.2008.234.1576), a także w umowie ubezpieczeniowej zawartej pomiędzy pozwanym a J. K. (1)

W rozpatrywanym okresie przedmiotem ubezpieczenia obowiązkowego odpowiedzialności cywilnej objęta była odpowiedzialność cywilna przedsiębiorców w zakresie usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych, w tym

przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie czynności doradztwa podatkowego, o których mowa w art. 76a ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, zwanych dalej "czynnościami doradztwa podatkowego".

A zatem zakres przedmiotowy ochrony ubezpieczeniowej którą objęta była J. K. (1) prowadząca biuro rachunkowe dotyczył zdarzeń w pracy księgowej związanych z niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem czynności ujętych w art 76 a ust. 1 w zw. z art. 4 ust. 3 pkt 2-6 oraz art. 76a ust. 2 ustawy o rachunkowości

W myśl art. 76a ust.1 usługowe prowadzenie ksiąg rachunkowych polega na świadczeniu usług w zakresie czynności:

- prowadzenia, na podstawie dowodów księgowych, ksiąg rachunkowych, ujmujących zapisy zdarzeń w porządku chronologicznym i systematycznym;
- okresowe ustalanie lub sprawdzanie drogą inwentaryzacji rzeczywistego stanu aktywów i pasywów;
- wycenę aktywów i pasywów oraz ustalanie wyniku finansowego;
- sporządzanie sprawozdań finansowych;
- gromadzenie i przechowywanie dowodów księgowych oraz pozostałej dokumentacji przewidzianej ustawą;

W myśl art. 76a ust. 2 przedsiębiorcy wykonujący powyższe czynności opisane w art. 76a ust.1 uprawnieni są również do:

- prowadzenia, w imieniu i na rzecz podatników, płatników i inkasentów, ksiąg podatkowych i innych ewidencji do celów podatkowych oraz udzielanie im pomocy w tym zakresie,
- sporządzania, w imieniu i na rzecz podatników, płatników i inkasentów, zeznań i deklaracji podatkowych lub udzielania im pomocy w tym zakresie
- w zakresie określonym odrębnymi przepisami.

W ocenie Sądu, od obowiązkowej ochrony ubezpieczeniowej obejmującej doradztwo podatkowe wykonywane w ramach ustawy o rachunkowości należy odróżnić obowiązkową ochronę ubezpieczeniową obejmującą zawodowe wykonywanie czynności doradcy podatkowego, która w tym czasie podlegała innemu reżimowi prawnemu (ustawa z dnia 5.07.1996 r. o doradztwie podatkowym- art. 46) oraz obejmowała szerszy zakres podmiotów, wobec których usługi doradztwa mogły być wykonywane aniżeli krąg podmiotów ujęty w art. 2 ust. 1 ustawy o rachunkowości do których usługi doradztwa mogłyby być skierowane przez księgowych nie będących doradcami podatkowymi z uwagi na treść art. 76a ust. 2 tej ustawy.

W tym czasie inna była też podstawa prawna obowiązkowego ubezpieczenia doradców podatkowych (rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 4 grudnia 2003 r. w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej podmiotów wykonujących doradztwo podatkowe, wydane w oparciu o delegację art. 46 ustawy o doradztwie podatkowym).

Opisywane regulacje prawne dokonują zatem rozróżnienia czynności doradztwa podatkowego wykonywanego przez księgowych w zakresie art. 76a ust 2 w związku z art.2 ust 1 ustawy o rachunkowości od czynności doradztwa podatkowego wykonywanego przez doradców podatkowych w oparciu o przepisy ustawy o doradztwie podatkowym, które uprawniają doradcę podatkowego do świadczenia doradztwa w szerszym zakresie podmiotowym wyznaczonym ramami ustawy o doradztwie podatkowym.

W niniejszej sprawie powód nie wykazał aby prowadząca biuro (...) była doradcą podatkowym w rozumieniu ustawy o doradztwie podatkowym i jednocześnie w związku z tym aby objęta była obowiązkowym ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej osób wykonujących doradztwo podatkowe, zatem jej uprawnienia do świadczenia usług

księgowych określone były ramami ustawy o rachunkowości, a jej zakres ubezpieczenia wyznaczał art. 76a ustawy o rachunkowości

Z uwagi na umiejscowienie zasad obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych w ustawie z dnia 29 września 1994r. o rachunkowości należy przyjąć, iż zakres czynności ubezpieczonych w ramach obowiązkowego ubezpieczenia dotyczy tylko czynności księgowych wykonywanych na rzecz podmiotów do których zastosowanie znajduje powyższa ustawa, w myśl natomiast art. 2 ust 1 cytowanej ustawy, jej przepisy stosuje się do mających siedzibę lub miejsce sprawowania zarządu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:

- 1) spółek handlowych (osobowych i kapitałowych, w tym również w organizacji) oraz spółek cywilnych, z zastrzeżeniem pkt 2, a także innych osób prawnych, z wyjątkiem Skarbu Państwa i Narodowego Banku Polskiego;
- 2) osób fizycznych, spółek cywilnych osób fizycznych, spółek jawnych osób fizycznych, spółek partnerskich oraz spółdzielni socjalnych, jeżeli ich przychody netto ze sprzedaży towarów, produktów i operacji finansowych za poprzedni rok obrotowy wyniosły co najmniej równowartość w walucie polskiej 1.200.000 euro;
- 3) jednostek organizacyjnych działających na podstawie Prawa bankowego, przepisów o obrocie papierami wartościowymi, przepisów o funduszach inwestycyjnych, przepisów o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, przepisów o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych lub przepisów o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, bez względu na wielkość przychodów,
- 4) gmin, powiatów, województw i ich związków, a także:
 - a) państwowych, gminnych, powiatowych i wojewódzkich jednostek budżetowych,
 - b) gminnych, powiatowych i wojewódzkich zakładów budżetowych,
 - c) państwowych funduszy celowych;
- 5) jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, z wyjątkiem spółek, o których mowa w pkt 1 i 2;
- 6) osób zagranicznych, oddziałów i przedstawicielstw przedsiębiorców zagranicznych, w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej;
- 7) jednostek niewymienionych w pkt 1-6, jeżeli otrzymują one na realizację zadań zleconych dotacje lub subwencje z budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego lub funduszy celowych - od początku roku obrotowego, w którym dotacje lub subwencje zostały im przyznane.

Zatem w świetle cytowanego art. 2 ust 1, należy przyjmować, iż ustawa o rachunkowości dedykowana została wyłącznie ściśle określonym podmiotom prowadzącym działalność gospodarczą. Wskazuje na to choćby definiowanie rachunkowości jako języka biznesu używanego przez różne działalności gospodarcze w celu podobnej interpretacji sprawozdawczości finansowej przez różnych przedsiębiorców. Ponadto rachunkowość jest także często określana jako podstawowy system informacyjny przedsiębiorstwa. „Rachunkowość jest to szczególny system informacyjno-kontrolny o charakterze retro- i prospektywnym dostosowanym do celów szeroko pojętego zarządzania finansami podmiotu gospodarczego (organizacji)”. „Zwarty system gromadzenia i przetwarzania danych oraz prezentacji informacji ekonomiczno-finansowych”. Rachunkowość jest systemem informacyjnym przedsiębiorstwa, rejestrującym zmiany wartości zasobów i zobowiązań oraz wpływ tych zmian na kapitał własny w celu prezentacji informacji przydatnych jej użytkownikom przy podejmowaniu decyzji” (por A. Helin, Model sprawozdania finansowego według MSR a teoria i praktyka polskiej sprawozdawczości, Warszawa 2002; (2) Współczesne problemy rachunkowości, red. A. Jaruga, Warszawa 1991, s. 13; (3) Y. Ijiri, Theory of Accounting Measurement, Accounting Research Study" 1975, nr 10, s. 15; (4) E. Hendriksen, M. van Breda, Teoria rachunkowości, Warszawa 2002, s. 20; (5) E. Burzym, Przesłanki i perspektywy standaryzacji i międzynarodowej harmonizacji rachunkowości, „Zeszyty

Teoretyczne Rady Naukowej SKwP" 1993, nr 23, s. 7; (6) R.E. Meigs, W.H. Meigs, Financial Accounting, McGraw-Hill Publishing Company, New York 1995, s. 4; (7) W. Brzezina, Ogólna teoria rachunkowości, Częstochowa 1998, s. 21; (8) K. Sawicki, Pojęcie współczesnej rachunkowości, w: Podstawy rachunkowości, red. K. Sawicki, Warszawa 2005, s. 14; (9) S. Hońko, Koncepcja ostrożnej wyceny w rachunkowości, Szczecin 2008, s. 9.)

Powód w okresie objętym żądaniem pozwu, tj. w okresie wskazanym jako moment wyrządzenia mu szkody nie wykazał aby należał do którejś z grup podmiotów ujętych w art. 2 ust 1, a zatem wobec ewentualnych czynności wykonywanych przez biuro (...) na jego zlecenie jako współnika spółki komandytowej nie miały zastosowania przepisy cytowanej ustawy o rachunkowości, tym samym czynności, opisane w uzasadnieniu pozwu, które w ramach umowy J. K. (1) miała wykonywać na rzecz powoda nie byłyby objęte obowiązkową ochroną ubezpieczeniową uregulowaną w art. 76h ust 2 ustawy o rachunkowości i wydanym na podstawie tego przepisu cytowanym rozporządzeniem.

Powód nie wykazał także aby w okresie objętym żądaniem pozwu (lipiec sierpień 2013r) J. K. (1) objęta była u pozwanego innym ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej obejmującym także ochronę jej pracy w zakresie świadczenia usług zmierzających do „minimalizowania obciążeń podatkowych” wykonywanych na rzecz osób fizycznych nie prowadzących działalności gospodarczej.

Wprawdzie bezspornie zakresem dodatkowej ochrony ubezpieczeniowej objęte były także inne czynności, które J. K. (1) wykonywała w ramach swojej działalności gospodarczej, co wynika z treści drugiej polisy przedstawionej przez pozwanego za okres ubezpieczenia od 6 listopada 2011 roku do 5 listopada 2013r. (k.145akt), jednakże z załączonej przez pozwanego polisy oraz obowiązujących wówczas ogólnych warunków ubezpieczenia - klauzula nr 40 ujęta w załączniku nr 1 do OWU pozwanego, wynika, że czynności objęte tym ubezpieczeniem musiałyby polegać na wykonywaniu usług na zlecenie podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą polegająca na :

- a) obliczaniu wynagrodzeń za pracę, w tym premii, dodatków, i innych świadczeń związanych ze stosunkiem pracy,
- b) obliczaniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz przekazywaniu w tym zakresie niezbędnych dokumentów,
- c) prowadzeniu dokumentacji w sprawach związanych ze stosunkiem pracy i kontroli przestrzegania terminów w tym zakresie,
- d) obliczaniu miesięcznego dofinansowania do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych oraz składaniu wniosków o wypłatę tego dofinansowania oraz innych niezbędnych dokumentów w tym zakresie oraz składaniu wniosków o zwrot kosztów (w oparciu o stosowne przepisy ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych),
- e) obliczaniu kwot zajętych przez komornika wynagrodzeń i prowadzeniu korespondencji z organami egzekucyjnymi.

Zatem także wśród tych czynności objętych dodatkowym ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej nie były chronione czynności które J. K. (1) zobowiązała się do wykonania na rzecz powoda jako komandytariusza spółki.

Okoliczność wykonywania przez J. K. (1) na rzecz powoda czynności nie objętych zakresem posiadanego przez nią obowiązkowego ubezpieczenia potwierdza także sam powód wskazując w uzasadnieniu pozwu na rodzaj przepisów, które naruszyła J. K. (1). Otóż w ocenie powoda, biuro (...) doprowadziło do wyrządzenia powodowi szkody w skutek naruszenia art. 9a ust 2 w zw z art. 30c i 9a ust 4 i 5 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t.Dz.U.2012.361 z zm.), zgodnie bowiem z cytowanymi przepisami, jeżeli podmiot jest współnikiem spółki nieposiadającej osobowości prawnej można dokonać sposobu opodatkowania podatkiem liniowym (19%). W tym przypadku jest zobowiązany do złożenia właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego do dnia 20 stycznia roku podatkowego pisemnego oświadczenia o wyborze tego sposobu opodatkowania - przy czym pisemne oświadczenie

składa właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego, nie później niż w dniu uzyskania przez spółkę pierwszego przychodu.

Nie badając zatem istnienia podstaw odpowiedzialności odszkodowawczej J. K. (1) można było przesądzić, iż ewentualnie nienależyte wykonanie przez nią czynności opisanych w pozwie nie zostało objęte zakresem ochrony ubezpieczeniowej udzielonej jej przez pozwanego, zatem po stronie pozwanej brak było materialnoprawnych przesłanek do uznania istnienia legitymacji procesowej po stronie pozwanej, co Sąd zobowiązany był zbadać z urzędu.

W tych okolicznościach powództwo jako bezzasadne podlegało oddaleniu.

Marginalnie dodać należy, iż powód nie wykazał także wysokości szkody wyrządzonej mu w jego majątku w skutek nienależytych działań biura rachunkowego prowadzonego przez J. K. (1), a zatem nawet w przypadku uznania objęcia tych czynności ochroną ubezpieczeniową pozwanego okoliczność ta musiałaby skutkować oddaleniem powództwa.

Żądanie powoda dotyczy bowiem tylko okresu dwóch miesięcy (lipiec i sierpień 2013r.), zatem w celu ujawnienia wysokości szkody, powód zobowiązany był do wykazania: jaki faktycznie zapłacił podatek za miesiące objęte żądaniem pozwu i z jakiego tytułu, czy w tym okresie posiadał uprawnienie do objęcia go podatkiem liniowym w wysokości 19%, ponadto obowiązkiem powoda było również wykazanie, iż pomimo uprawnienia do objęcia go podatkiem liniowym w skutek nienależytego wykonania umowy przez J. K. (1) nie skorzystał z tego uprawnienia zostając obciążony podatkiem progresywnym pomimo, iż już wówczas spółka osiągała dochód i z tego tytułu jako komandytariusz tej spółki mógł zostać obciążony podatkiem liniowym.

W tym celu niezbędnym było wykazanie momentu powstania spółki komandytowej, w myśl natomiast przepisów kodeksu spółek handlowych moment powstania spółki związany jest nie z momentem podpisania umowy, którą do pozwu załączył powód, ale z momentem dokonania stosownego wpisu w Krajowym Rejestrze Sądowym (art. 552ksh), na który powód w toku procesu w ogóle się nie powoływał, a z ustaleń dokonanych przez Sąd w internetowym rejestrze wynika, że do podpisania aneksu do umowy o obsługę księgową pomiędzy spółką a J. K. (1) doszło jeszcze przed zarejestrowaniem spółki w KRS, co poddaje w wątpliwość czy i w jakim zakresie J. K. (1) wykonywała obsługę księgową na rzecz powoda, ponadto w przypadku uprawnienia do objęcia powoda podatkiem liniowym istotne znaczenie ma także moment uzyskania pierwszego przychodu przez spółkę komandytową powoda, bowiem zgodnie z cytowanymi przepisami ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych do tego właśnie czasu powód był uprawniony złożyć stosowne oświadczenie i skorzystać z opodatkowania podatkiem liniowym, gdyby zatem spółka powoda nie uzyskała przychodu w lipcu i sierpniu 2013 roku po stronie powoda za ten okres nie wystąpiłoby większe uszczuplenie podatkowe. Tymczasem w toku procesu powód nie wykazał ani wysokości uiszczanego podatku z tytułu osiąganego dochodu w związku z działalnością spółki komandytowej, ani momentu uzyskania przez spółkę pierwszego przychodu, a zatem nie udowodnił aby w okresie objętym pozwem tj. w lipcu i sierpniu 2013 roku po jego stronie nastąpiło jakiegokolwiek nieuzasadnione uszczuplenie majątkowe. Okoliczności tych nie można było także uznać za bezsporne a to wobec jednoznacznego stanowiska procesowego pozwanego wyrażonego w odpowiedzi na pozew oraz zgłoszonych w niej z ostrożności procesowej wniosków dowodowych w zakresie zobowiązania powoda m. in do wykazania kiedy powód uzyskał pierwszy dochód z tytułu bycia współnikiem spółki komandytowej. W tych okolicznościach Sąd nie naruszając reguły ciężaru dowodu określonych art. 6kc uznał iż inicjatywa dowodowa w tym zakresie obciążała powoda a nie pozwaną.

Mając zatem na uwadze powyższe Sąd powództwo oddalił.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98kpc. w zw. z § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w zw. z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

del SSR Piotr Błaszak